

Obraćanje visokog predstavnika Inzka povodom desetogodišnjice osnivanja VSTV BiH

Vrijedi izgovorena riječ.

Parlamentarna skupština BiH, 29. svibnja 2014.

VSTV brani prava građana BiH

Dame i gospodo,

Danas se možemo osvrnuti na produktivni, desetogodišnji rad Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine na podizanju standarda stručnosti, transparentnosti i učinkovitosti u pravnoj profesiji u cijeloj zemlji.

Ipak, djelovanje VSTV-a i dalje je imperativ – jer, nakon godina napretka, opet smo svjedoci antagonizma među nekim interesnim skupinama prema temeljnom konceptu pravosudne nepristrasnosti i vladavine prava.

- Vidjeli smo pokušaje da se ponovno uspostavi politička kontrola nad sudovima;
- Vidjeli smo pokušaje da se zaobiđu ustavne odredbe;
- Vidjeli smo flagrantne primjere popustljivih kaznenih sankcija ili pak sankcija koje nikad nisu izvršene i
- Vidjeli smo da se sposobnost sustava da služi javnosti

smanjuje kao rezultat nedostatnih sredstava i neodgovarajuće obučenosti.

Takva dešavanja prijetе da kompromitiraju zaštitu na koju svaki građanin ima pravo prema zakonu.

Sposobnost VSTV-a da odgovori na ovu prijetnju i prevaziđe je predstavlja ključni element u jačanju demokracije u ovoj zemlji.

* * *

Činjenica je da vladavina prava doista jača u Bosni i Hercegovini – no još uvijek nije ojačala toliko da bude sveobuhvatna i nesporna.

Ovo je pitanje koje se tiče same srži Daytonа, jer ustavne i zakonske odredbe su besmislene ako se ne mogu provesti kroz vladavinu prava.

* * *

Danas bih želio izraziti zahvalnost svim članovima VSTV-a i političkim predstavnicima BiH kao i onima u međunarodnoj zajednici koji su u svom radu pružali potporu VSTV-u.

Upravo zato što je VSTV ostavio stvaran i pozitivan trag na pravosudnom sustavu BiH, izazvao je protivljenje onih koji bi bili puno zadovoljniji popustljivim pravosuđem – i upravo zato je apsolutno ključno da VSTV dobije bezuvjetnu potporu koja mu je potrebna kako bi vršio svoj mandat.

Također je od ključne važnosti da članovi VSTV-a priznaju da je ono što je do sada postignuto samo početak monumentalnog zadatka. Tužitelji i suci su plaćeni iz javnih sredstava, ali pravosudni sustav još uvijek ne služi javnosti BiH na najbolji mogući način.

Svima su poznati skandalozni slučajevi suđenja koja traju godinama (u nekim predmetima čak desetljećima!) – a kada su

građani nezadovoljni sporošću sustava ili nepostojanjem pravde, imaju osjećaj da jedina institucija koju mogu kontaktirati, a to je VSTV, ne poduzima dovoljno u svezi s njihovim pritužbama.

Želim vam reći da OHR dobija veliki broj pritužbi na rad pravosudnog sustava, a da budem iskren, ove pritužbe su u najvećoj mjeri razumne i opravdane.

Alarmanтно je koliko često počinitelji kaznenih djela koji su recidivisti dobijaju iznimno blage zatvorske kazne. Skepticizam javnosti glede integriteta pravosudnog sustava dodatno raste zbog slučajeva kada, na primjer, osoba proglašena krivom za ubojstvo dobije kaznu zatvora od tri godine.

VSTV mora agresivno odgovoriti na nedostatke pravosudnog sustava jer je VSTV institucija putem koje svi dijelovi pravosudnog sustava mogu urediti stanje u ovoj oblasti. Ukoliko se stekne dojam da se to ne radi, pojavit će se pritisak, izvan struke, za uvođenje robusnijeg disciplinskog sustava.

To nije samo pitanje resursa. To je također stvar mentaliteta i svijesti. Nije vrijeme za opuštanje. Vrijeme je da se s novom energijom krene u poboljšanje standarda u okviru pravne struke u BiH.

Međunarodna zajednica nastaviti će proaktivno djelovati s našim partnerima u BiH kako bi pomogla VSTV-u da izvršava svoj mandat i na taj način održava temelje za istinski neovisno pravosuđe, kao treći stup demokratske vlasti.

Nastavit ćemo podržavati Strukturalni dijalog o vladavini prava između Europske unije i organa vlasti u Bosni i Hercegovini, s obzirom da on predstavlja ključni instrument za jačanje pravne zaštite građana BiH.

* * *

VSTV ima presudnu ulogu, budući da pomaže u održavanju sigurnog radnog okruženja u kojem suci i tužitelji mogu obavljati svoj posao.

U drugim dijelovima regiona, suci su podigli optužnice protiv korumpiranih političara, protiv organiziranog kriminala, protiv pravne praznine koju iskorištavaju moćni, bogati i dobro uvezani pojedinci.

Kad se to dogodi, šalje se poruka cijelome društvu da zakon može prevladati i da kriminalci – čak i oni moćni – mogu biti kažnjeni.

Ovo je poruka koja će, nadam se, biti upućena javnosti u Bosni i Hercegovini, s ulaskom VSTV-a u drugo desetljeće poduzimanja napora na održavanju neovisnog i učinkovitog pravosudnog sustava.

Hvala.